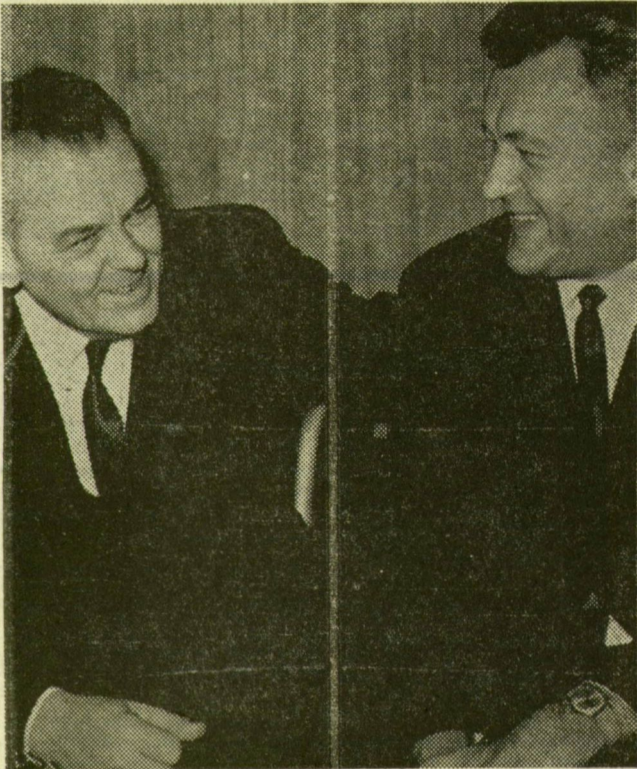

Pártküldöttség Prágából

Bohumil Šimónka, a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottsága elnökségi tagjának, a prágai városi pártbizottság első titkárának vezetésével — mint jelentettük — küldöttség érkezett Budapestre. A csehszlovák pártküldöttség hazánk fővárosában időszzerű kérdésekről cserél gondolatokat, ismerkedik Budapest életével. Képünkön: Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára és Bohumil Šimónka.

Lezárult a vita:

Marad az érettségi

Az érettségi körül kialakult több éves vita lezárult — közölte a Művelődésügyi Minisztérium gimnáziumi osztályának illetékese.

Az érettségi, mint téma, nem új keletű. Legutóbb 1965-ben az országgyűlésen elhangzott felszólalások hívták fel a figyelmünket az érettséggel kapcsolatos problémák alapos vizsgálatának szükségességére. A Művelődésügyi Minisztérium e kötelezettségének eleget tett. Tantestületek, szülők, kollektívái, tanácsok művelődésügyi osztályai, tudományos társaságok, a szakajtó és a napisajtó egyaránt részt vett a vitában.

A vizsgálatok és viták elemzése után a Művelődésügyi Minisztérium vezető testülete arra a következtetésre jutott, hogy

az érettségi vizsga közoktatáspolitikailag és pszichológiailag jelentős tényező.

Az érettségi vizsgára szükség van, a létéről, jogosultságáról szóló vitákat lezártak kell tekinteni. Ugyanakkor azonban indokolt az érettségi lebonyolításának

továbbfejlesztése, javítása, finomítása. Az érettségi vizsga szükségességét és továbbfejlesztését a vitákon a hozzászólók túlnyomó többsége hangsúlyozta.

Az érettségi vizsga fenn tartását indokolja, hogy **fontos funkciói vannak.**

Így például képet ad a tanulók ismereteiről, gondolkodóképességükről. Ezen túlmenően nevelési funkciókat is betölt. Hat az érettségit megelőző évek munkájára, serkenti a tanulókat a rendszeres, hatékony ismeretszerzésre, befolyásolja a pedagógiai munka egészét, s jobb színvonalasabb tanári munkára is ösztönöz.

A vizsgálattal járó, gyakran mesterségesen is szított izgalom nem az érettségi lényegéből fakad, hanem rendszerint egyes tanárok vagy szülők helytelen nevelési gyakorlatának eredménye.

Minden vizsga kétségkívül próbatétel.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a vizsgára való felkészülés egy vagy több éves periódusában akár a tanár, akár a szülő az érettségi vizsgát szinte mumusként használja.

Az ideai érettségi vizsgák lebonyolítása teljesen meg egyezik az elmúlt két év gyakorlatával. Az írásbeli dolgozatok egységesebb elbírálása érdekében tovább bővíttük azt az 1968-ban bevezetett gyakorlatot, amely a matematika dolgozatok osztályozását az egyes részmegeoldásokat értékelő pontok összegezésével alakította ki. Ebben a tanévben hasonló módon,

központi útmutató alapján kerül sor a magyar dolgozat nyelvi osztályzatának és az idegen nyelvi dolgozat érdemjegyének megállapítására is. A szóbeli vizsgák tételeinek megfogalmazásában a Művelődésügyi Minisztériumnak az az igénye, hogy a tanulókat „bemagolt” ismeretek reprodukálása helyett konkrét feladatok elvégzésére, problémák megoldására készítse.

Az érettségi vizsga jelenlegi gyakorlatának esetleges kisebb változtatásáról — amelyekre a következő években sor kerül — legalább egy évvel előbb tájékoztatni fogjuk a pedagógusokat és diákokat egyaránt.

Lényeges változtatást nem tervezünk.

Változtatlanul fenntartjuk az érettségi vizsga jogilag nem kötelező, de minden középiskolás számára ajánlatos. Az 1969–70-es tanévben az érettségi vizsga elnökei és a vizsgabizottság tagjai számára módszertani kézikönyv megjelentetését tervezzük.

Reméljük, hogy az említett intézkedések és tervek

végleg nyugvópontra hoznak

az érettségi vita során felkavart érzelmeket — fejeződött be a tájékoztatás. (MTI)

Hangulat és nyereség

Mi köze van a hangulatnak a nyereséghez? — kérdehetnének. A gazdasági életben sokkal körülhatároltabb és precízebben megfogalmazott törvények és törvényszerűségek uralkodnak. Objektívek és kevésbé objektívek, de mindenesetre a közgazdaságtan terminológiájába tartoznak. Az emberi hangulat annyira egyéni valami, hogy nehéz lenne megbízható közös eredőt húzni sokszínűségében. megnyilvánulásában és az azokat kiváltó okokban.

Ez mind így igaz, de én ettől függetlenül mégsem hagyom számításom kívül az emberi hangulatot, amikor a vállalati életéről, s annak primátusáról, a nyereségről esik szó. Ugyanis ebben a nagyon egyéni ízű állapot formálásában is akadnak olyan törvényszerűségek, amelyek mindenkire hatnak.

A gazdasági vezetők tervezetnek: számításba veszik a gyári termelőberendezések kapacitását, a nyersanyag megszerzésének útját, módját, árát, a vevőkört, a munkabérek, új gyártmányokat konstruálnak, leírják az amortizációt, hitelt kérnek a banktól, beruházást irányítanak, kivitelezőt keresnek, tárgyalnak a külkereskedelmi szakemberekkel, és így tovább. Ilyen tervezgetésnél kevés szó esik a munkások hangulatáról. Pedig lehetne, érdemes volna róla is számvetést készíteni.

Példát erre. A főművezető durcásan ment végig a cernázógépek között. Se jó, se rossz szava nem volt sepkéhez. De olvastak az arcáról a munkások, s utána medítálgattak önmagukban: vajon mi baja lehet a „főnöknek”? S e találgatások közben észre sem vették, hogy elszakadt egy szál, aztán még egy. Mire az összekötözéshez fogtak, már kapkodniuk kellett. Nem úgy sikerült a csomó, ahogyan azt a „nagykönyvből” megírták, következésképpen a minőség sem olyan lett abból a fonalból.

A fonalat a szövődék használják fel. Az újszegedi gyárban beszélgettem egyszer két brigádvezetővel. Két asszony, akik tíz-tizenöt éve dolgoznak a gépek között. Minden második mondatuk visszatért a fonalra, hogy rossz, könnyen szakad, s ilyen anyaggal nem lehet normálisan dolgozni, keresni. Rossz lett a hangulatuk is. Elképzelem, hogy ilyen hangulatban még jobb minőségű fonal sem viaszta volna meg őket és társaikat. Elsősorban a saját keresetüket sajnálták, de a keresetsökkenés olyan, mint a hólabda: nincs meg az elképzelt, eltervezett összeg, valamiről le kell mondani, olyasmiről, amelyet már magukéknak éreztek.

Az ember hangulatát valószínű az otthoni körülmények nagyban befolyásolják. Családi gondok, a gyerek viselkedése, tanulmányi eredménye, a szomszédok hangos rádiózása, s mindig akad valami, ezernyi dolog, ami hangulatrontó lehet. Ezeket valóban nehéz beszámítani a gyári gazdálkodás hatékonyságának mutatói közé. De azokat a tényezőket, amelyek a gyárban rontanak hangulatot, már korlátok közé lehet terelni.

Két körülményt legalábbis érdemes figyelembe venni. A munka pontos szervezetségét és a vezetési metódikában oly fontos hangnemet. A jól szervezett munka eleve kiegyensúlyozottságot jelent, legalábbis munkavégzés közben, a termelés mechanizmusában. Ha a gépek hibátlanok, a nyersanyagellátás precíz és folyamatos, már könnyebb a dolgozónak. Nem ritka még manapság sem az ilyen kifakadás: ha jó a gépem, nincs anyag, ha anyag van, akkor a gép rossz. Persze, hogy gyenge szervezetség mellett, ilyen körülmények között nehezen lehet jó hangulatot elképzelni.

A hangnem alighanem éppen ennyire fontos. Általános tapasztalat, hogy jó szóval sokra lehet menni. S általában a jó szót, az emberi hangnemet hiányolják leginkább az emberek vezetőiktől. Az egyik szegedi gyárban beszélgettem régi ismerőssel, aki technikus. Elmondta, hogy igazgatója „elkapta”, s fejből felsorolt néhány régebben kiadott utasítást, amelyet még nem teljesítettek. Szigorú volt ugyan, de a szigorúság mögött mégis észre lehetett venni, hogy emberi a hang, nem a nyakát követele, hanem a feladat végrehajtását. Fájó volt „zsebre vágni” a mondottakat, de nem vette kedvét ez a diskurzus.

Egyébként azt hiszem ez a legnehezebb: megtalálni a hangot a beosztottakkal. Tíz ember tízféle ember, ezer pedig ezerféle. De egy valamiben mind egyforma, abban, hogy érző ember. A vezető sem tudja megtanulni — nehezen is lehetne receptúrát adni — inkább éreznie kell, hogy mikor milyen hangot használjon és mivel hogyan beszéljen, utasítson, számonkérjen, dicsérjen, büntessen.

A jó hangulat profitál. Ugyancsak tapasztalat bizonyítja, hogy az a munkás, akinek zavartalan a hangulata az jobb és több termék előállítására képes adott idő alatt. Ez viszont már pénz jelent a dolgozónak, de a vállalatnak is. A jó, minőségileg kifogástalan árucikkért a vásárló többet fizet, vagyis a gyárnak nagyobb a nyeresége. Ha nagyobb a nyereség, több lesz a részesedés, s a több részesedés jó hangulatot teremthet a dolgozók körében. Egy pillanatilag sem vitatom, hogy az emberi érzések és hangulatok nagyon egyéni, de talán éppen ezért kell jobban „odafigyelni” ezekre.

Gazdag István

Meglepetések éve a szabadtéren

A Carment Roberto Benzi vezényli — Új magyar opera a műsorban: Madách—Ránki Az ember tragédiája

Még fél esztendő választ el bennünket július 19-től, a Szegedi Szabadtéri Játékok idei nyitóelőadásának napjától, de a szervezési és művészi előkészületek már közel állnak a befejezéshez. Az idei esztendő a szabadtéri játékok történetében — mint dr. Tari János igazgató és Horváth Dezsóné szervezési csoportvezető a tegnapi délelőtti sajtótájékoztatón elmondották — a **meglepetések éve** lesz: talán még egyetlen évad sem ígért annyi művészi szenzációt a közönségnek, mint az idej.

A balett

Novoszibirszkból jön

A játékok a **Háry** előadásával kezdődnek. **Kodály** daljátékát **Szinétár Miklós** érdemes művész rendezi, vezényel **Lukács Miklós** érdemes művész, az Állami Operaház igazgatója. A díszleteket **Fülöp Zoltán** Kossuth-díjas kiváló művész, a jelmezeket **Márk Tivadar** Kossuth-díjas tervező, aki egyébként az egyik legnagyobb érdeklődéssel várt produkció, a **Carmentnek** a díszleteit is tervezi. Koreográfus **Barkóczy Sándor**. Ő tervezi a Carmen táncait is. Címszereplő **Melüs György** Kossuth-díjas. A Császár szerepét **Tompa Sándor** Kossuth-díjas, a Császárnét pedig **Dayka Margit** Kossuth-díjas művész játssza. Marci kocsis **Szalma Ferenc**.

A játékok második napján, július 20-án **szovjet balettegyüttes**, a novoszibirszki opera **100 tagú táncsoprtja** mutatkozik be. A nagyhírű és nagytekintélyű balett **Aszfajev Bahcsiszeráji szökökút** című kompozíciójával szerepel a Dóm előtti színpadon.

Párizsi Carmen?

Az idei esztendő egyik nagy meglepetése a Carmen előadásaihoz kapcsolódik. A szabadtéri játékok igazgató-

sága ugyanis a karmesterei teendőik ellátására Roberto Benzit, a világhírű karmestert kérte fel, akit a szegedi közönség is jól ismer, nemcsak a róla készített **Kis karmester** című filmből, hanem néhány év előtti szegedi vendégszerepléséről is. A világhírű művész ma a párizsi opera karmestere. A címszereplő személyével kapcsolatban is a párizsi operával folytat tárgyalásokat a szabadtéri igazgatósága. Escamillo szerepét **Octav Enigarescu**, a nálunk is jól ismert román művész, a bukaresti opera tagja éneke. **Micaela Karikó Teréz**, a Szegedi Nemzeti Színház tagja lesz. Rendező **Mikó András** érdemes művész. Díszlettervező **Varga Mátyás** Kossuth-díjas érdemes művész.

Éva: Házy Erzsébet

Az idei év legnagyobb művészi szenzációjának azonban **Madách az ember tragédiája** című művének előadása ígérkezik. Ez a mű ugyanis — **Ránki György** Kossuth-díjas zenéjével — operaként hangzik majd el a Dóm előtti színpadon. Ránki Györgynek nagyon régi terve, hogy Madách drámái költeményéből operát írjon. E munkáján hosszú évek óta dolgozik. Ha elkészül, — tulajdonképpen már kész, csak a végleges formábaöntés hiányzik — **ősbemutatóként** kerül majd a szabadtéri színpadára.

Mint dr. Tari János elmondotta, ezt a vállalkozást igen sok tanácskozással előzte meg. E tárgyalások alapján az ősbemutató Éva szerepét **Házy Erzsébet** Kossuth-díjas, **Ádám** szerepét **Bende Zsolt**, **Luciferét** pedig **Szőnyi Ferenc** éneklék. A produkció **Vámos László** rendezője.

Nagy érdeklődésre tarthat számot az Állami Népi Együttes ugyancsak ősbemutatóként színpadra kerülő műsora, a **Jeles napok** is. A bemutató 12 tánckompozícióból áll. A táncok — átfogva az egész esztendő

— egy-egy hónap valamelyik jeles napjához kapcsolódnak.

Az új évadra megkezdődött már a közönség szervezése, illetve a jegyek eladása is. Tekintve, hogy az időjárás szempontjából a tavalyi esztendő eddig a legrosszabb volt — az eső miatt egy előadás elmaradt, három pedig későn kezdődött — az igazgatóság egyrészt elhatározta, hogy az előadásokat mindig pontosan kezdik, másrészt pedig **szabályozta a tennivalókat** a rossz időjárás esetére is. Ezeket az új intézkedéseket minden jegyre rányomtaták.

Felújítják a nézőteret

Eddig 35 ezer jegyigénylés érkezett az igazgatósághoz és 16–17 ezer jegyet már el is adtak. Az Expressz ifjúsági utazási iroda 4350, az Állami Biztosító szegedi fióka 5000, a Volán utazási iroda 800 jegyet kért. A vidéki városok közül Győr 1250, Szombathely 400, Szentest 800, Kecskemét 1500 jegyet igényelt eddig. Bejelentette már jegyigényléseit néhány nagyobb szegedi üzem, a kendergyár, a ruhagyár és a **DÉMÁSZ**, és természetesen számos egyéni igény is érkezett. A szervezési csoport most dolgozza fel a megrendeléseket és a jegyvásárlók február második felében már meg is kapják jegyeiket az idei előadásokra.

A játékok kezdetének napjára a már kissé megrongálódott nézőteret teljesen **felújítják**. Mint a szabadtéri minden vállalkozásában, ebben is nagyarányú **társadalmi összefogás** jelentkezik. Ezek és ezek dolgoztak eddig is a szabadtéri segítéseért és — mint dr. Tari János tájékoztatója végén elmondotta — ez az összefogás **egyik alapja** az eddigi eredményeknek-sikereknek.

Közrendvédelem és határőrizet a lakossággal együtt

Mórahalmon tegnap, kedden a mórahalmi és az ásatthalmi párt-végrehajtóbizottság **kibővített együttes ülésén** tárgyalta a munkásőrség, a rendőrség és a határőrség munkáját, együttműködését a két községben. A megbeszélésen részt vett **Róza István**, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, **Csapenszki István**, a szegedi járási pártbizottság első titkára és **Farkas István**, a szegedi járási tanács vb. elnöke is. Itt voltak a fegyveres testületek megyei képviselői.

A tanácskozás megállapította, hogy mindhárom

fegyveres szerv jól **végrehajtja** a számukra meghatározott feladatokat, kölcsönösen segítik egymás munkáját. Eredményeik alapján, hogy a lakosság segíti tevékenységüket. A két község párt-végrehajtóbizottságának kibővített ülése megállapította, hogy az elkövetkezendő időszakban tovább kell szilárdítani a közrend védelmének és a határőrizeti munkának a **tömegbázisát**.

Mórahalmi tanácsa — a lakossággal egyetértésben — kérte, hogy a helység **felvehesse** a határőrség címet. A határőrség parancsnoksága, valamint a községi párt-végrehajtóbizottság megítélésére **Mórahalm** lakossága **részvett** erre. Mórahalm határőrségét májusban vagy júniusban kerül sor.

Gazsó Béla